

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్భాగవతే ఉద్ధవగీతాసు
॥ వింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ వింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ

గుణానామసమిశ్రాణాం పుమాన్ యేన యథా భవేత్ |
తన్నే పురుషవర్యేదముపధారయ శంసతః || 20.1 ||

శమో దమస్తితిక్షా తపః సత్యం దయా స్మృతిః |
తుష్టిస్త్యాగోఽస్పృహ శ్రద్ధా ప్రార్థయాదిః స్వనిర్వృతిః || 20.2 ||

కామ ఈహ మదస్తృష్టా స్తంభ ఆశీర్భదా సుఖం |
మదోత్సాహో యశఃప్రీతిర్హాస్యం వీర్యం బలోద్యమః || 20.3 ||

క్రోధో లోభోఽన్యతం హింసా యాచ్ఛా దంభః క్లమః కలిః |
శోకమోహౌ విషాదార్త నిద్రాఽఽశా భీరనుద్యమః || 20.4 ||

సత్త్వస్య రజసశ్చైతాస్తమసశ్చానుపూర్వశః |
వృత్తయో వర్ణితప్రాయాః సన్నిపాతమథో శృణు || 20.5 ||

సన్నిపాతస్త్వహమితి మమేత్యుద్ధవ యా మతిః |
వ్యవహారః సన్నిపాతో మనోమాత్రేంద్రియాసుభిః || 20.6 ||

ధర్మే చార్థే చ కామే చ యదాసౌ పరినిష్ఠితః |
గుణానాం సన్నికర్షోఽయం శ్రద్ధారతిధనావహః || 20.7 ||

ప్రవృత్తిలక్షణే నిష్ఠా పుమాన్ యర్హి గృహశ్రమే |
స్వధర్మే చానుతిష్ఠేత గుణానాం సమితిర్హి సా || 20.8 ||

పురుషం సత్త్వసంయుక్తమనుమీయాచ్ఛమాదిభిః |
కామాదిభీ రజోయుక్తం క్రోధాద్వైష్ణమసా యుతం || 20.9 ||

యదా భజతి మాం భక్త్యా నిరపేక్షః స్వకర్మభిః |
తం సత్త్వప్రకృతిం విద్యాత్ పురుషం స్త్రియమేవ వా || 20.10 ||

యదా ఆశిష ఆశాస్య మాం భజేత స్వకర్మభిః |
తం రజఃప్రకృతిం విద్యాద్ధింసామాశాస్య తామసం || 20.11 ||

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి గుణా జీవస్య నైవ మే |
చిత్తజా యైస్తు భూతానాం సజ్జమానో నిబధ్యతే || 20.12 ||

యదేతరౌ జయేత్ సత్త్వం భాస్వరం విశదం శివం |
తదా సుఖేన యుజ్యేత ధర్మజ్ఞానాదిభిః పుమాన్ || 20.13 ||

యదా జయేత్తమః సత్త్వం రజః సంగం భిదా చలం |
తదా దుఃఖేన యుజ్యేత కర్మణా యశసా శ్రియా || 20.14 ||

యదా జయేద్ రజః సత్త్వం తమో మూఢం లయం జడం |
యుజ్యేత శోకమోహాభ్యాం నిద్రయా హింసయాఽఽశయా || 20.15 ||

యదా చిత్తం ప్రసీదేత ఇంద్రియాణాం చ నిర్వృతిః |
దేహేఽభయం మనోఽసంగం తత్సత్త్వం విద్ధి మత్పదం || 20.16 ||

వికుర్వన్ క్రియయా చాధీరనివృత్తిశ్చ చేతసాం |
గాత్రాస్వాస్థ్యం మనో భ్రాంతం రజ ఏతైర్నిశామయ || 20.17 ||

సీదచ్ఛిత్తం విలీయేత చేతసో గ్రహణేఽక్షమం |
మనో నష్టం తమో గ్లానిస్తమస్తదుపధారయ || 20.18 ||

ఏధమానే గుణే సత్త్వే దేవానాం బలమేధతే |
అసురాణాం చ రజసి తమస్సుద్ధవ రక్షసాం || 20.19 ||

సత్త్వాజ్ఞాగరణం విద్యాద్ రజసా స్వప్నమాదిశేత్ |
ప్రస్వాపం తమసా జంతోస్తురీయం త్రిషు సంతతం || 20.20 ||

ఉపర్యుపరి గచ్ఛంతి సత్త్వేన బ్రాహ్మణా జనాః |
తమసాఽధోఽథ ఆముఖ్యాద్ రజసాంతరచారిణః || 20.21 ||

సత్త్వే ప్రలీనాః స్వర్యాంతి నరలోకం రజోలయాః |
తమోలయాస్తు నిరయం యాంతి మామేవ నిర్గుణాః || 20.22 ||

మదర్పణం నిష్ఫలం వా సాత్త్వికం నిజకర్మ తత్ |
రాజసం ఫలసంకల్పం హింసాప్రాయాది తామసం || 20.23 ||

కైవల్యం సాత్త్వికం జ్ఞానం రజో వైకల్పికం చ యత్ |
ప్రాకృతం తామసం జ్ఞానం మన్నిష్ఠం నిర్గుణం స్మృతం || 20.24 ||

వనం తు సాత్త్వికో వాసో గ్రామో రాజస ఉచ్యతే |
తామసం ద్యూతసదనం మన్నికేతం తు నిర్గుణం || 20.25 ||

సాత్త్వికః కారకోఽసంగీ రాగాంధో రాజసః స్మృతః |
తామసః స్మృతివిభ్రష్టో నిర్గుణో మదపాశ్రయః || 20.26 ||

సాత్త్విక్యాధ్యాత్మికీ శ్రద్ధా కర్మశ్రద్ధా తు రాజసీ |
తామస్యధర్మే యా శ్రద్ధా మత్సేవాయాం తు నిర్గుణా || 20.27 ||

పథ్యం పూతమనాయస్తమాహార్యం సాత్త్వికం స్మృతం |
రాజసం చేంద్రియప్రేష్ఠం తామసం చార్తిదాశుచి || 20.28 ||

సాత్త్వికం సుఖమాత్మోత్థం విషయోత్థం తు రాజసం |
తామసం మోహదైన్యోత్థం నిర్గుణం మదపాశ్రయం || 20.29 ||

ద్రవ్యం దేశః ఫలం కాలో జ్ఞానం కర్మ చ కారకః |
శ్రద్ధావస్థాఽఽకృతిర్నిష్ఠా త్రైగుణ్యః సర్వ ఏవ హి || 20.30 ||

సర్వే గుణమయా భావాః పురుషావ్యక్తధిష్ఠితాః |
దృష్టం శ్రుతమనుధ్యాతం బుద్ధ్యా వా పురుషర్షభ || 20.31 ||

ఏతాః సంస్కృతయః పుంసో గుణకర్మనిబంధనాః |
యేనేమే నిర్జితాః సౌమ్య గుణా జీవేన చిత్తజాః |
భక్తియోగేన మన్నిష్ఠో మద్భావాయ ప్రపద్యతే || 20.32 ||

తస్మాద్ దేహమిమం లబ్ధ్వా జ్ఞానవిజ్ఞానసంభవం |
గుణసంగం వినిర్ఘాయ మాం భజంతు విచక్షణాః || 20.33 ||

నిఃసంగో మాం భజేద్ విద్వానప్రమత్తో జితేంద్రియః |
రజస్తమశ్చాభిజయేత్ సత్త్వసంసేవయా మునిః || 20.34 ||

సత్త్వం చాభిజయేద్ యుక్తో నైరపేక్ష్యేణ శాంతధీః |
సంపద్యతే గుణైర్ముక్తో జీవో జీవం విహాయ మాం || 20.35 ||

జీవో జీవవినిర్ముక్తో గుణైశ్చాశయసంభవైః |
మయైవ బ్రహ్మణా పూర్ణో న బహిర్నాంతరశ్చరేత్ || 20.36 ||

|| ఇతి ఉద్ధవగీతాసు వింశోఽధ్యాయః సమాప్తః ||